

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 4 listopada 2020 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 29 maja 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) uwzględnił apelację ubezpieczonej J. K. i wyrokiem z 29 maja 2019 r. zmienił oddalający jej odwołanie wyrok Sądu Okręgowego w K. z 8 czerwca 2018 r. oraz poprzedzającą go decyzję pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w C. z 26 lutego 2018 r. i stwierdził, że podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu także w okresie od 11 września do 9 października 2017 r.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na potrzebę wykładni art. 9 ust. 1c w zw. z art. 14 ust. 1, ust. 1a, ust. 2 pkt 2 i pkt 3 w zw. z art. 11 ust. 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Sąd Apelacyjny uznał, że podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą nie wyłącza

dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Oparł się na wyroku Sądu Najwyższego z 13 lutego 2018 r., II UK 698/16 oraz kolejnych orzeczeniach, w których przyjęto, że pobieranie zasiłku macierzyńskiego nie powoduje ustania dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i osoba, która pobierała zasiłek chorobowy a następnie macierzyński nie musi ponownie zgłaszać się do tego ubezpieczenia po zakończeniu okresu zasiłkowego. Poglądy te pozostają w sprzeczności ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w tej sprawie, a także z uchwałą 7 sędziów Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., III UZP 2/19. Przeciwstawne stanowisko było wyrażone też w innych orzeczeniach. Wobec ewidentnej sprzeczności w orzecznictwie sądowym wnioszek o przyjęcie skargi do rozpoznania jest w pełni uzasadniony.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przysądu i dlatego nie został uwzględniony.

Treść wniosku uprawnia stwierdzenie, że skarżący odwołuje się jedynie do podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Podstawa ta nie spełnia się, gdyż na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, wskazującego na rozbieżność w orzecznictwie, Sąd Najwyższy podjął uchwałę w składzie powiększonym 11 lipca 2019 r., III UZP 2/19, w której przyjął, iż *„rozpoczęcie pobierania zasiłku macierzyńskiego przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, która uprzednio została objęta dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym powoduje ustanie ubezpieczenia chorobowego (art. 9 ust. 1c w związku z art. 14 ust. 2 pkt 3 w związku z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 300 z późn. zm.)”*.

Nie oznacza to, że należy przyjąć skargę kasacyjną do rozpoznania, gdyż zgłoszona podstawa przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. ma charakter uniwersalny, natomiast ocena zastosowania prawa materialnego w konkretnej sprawie na etapie przysądu to domena podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 pkt 4 k.p.c., do której skarżący nie odwołuje się.

Niezależnie, należałoby zwrócić uwagę na uzasadnienie wskazanej uchwały, w szczególności na wyrażone w niej stwierdzenie (*in fine*), że „*obowiązkiem organu rentowego wynikającym z art. 8 i 9 k.p.a. jest pouczenie osoby prowadzącej pozarolniczą działalność, że z chwilą objęcia jej obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowymi z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego jej dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustaje, a ponowne objęcie tym dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym w związku z prowadzoną pozarolniczą działalnością może nastąpić po zakończeniu pobierania zasiłku macierzyńskiego, co wymaga jednak złożenia stosownego wniosku (art. 11 ust. 2, art. 14 ust. 2 pkt 3 i art. 36 ust. 3 i 5 ustawy systemowej)*”.

Już po uchwale Sąd Najwyższy, zważając na jej argumentację, w wyroku z 1 października 2019 r., I UK 41/18 stwierdził, iż warunek pouczenia wynika z niedoskonałości obowiązującej regulacji i ma zapobiec przerwie (*luce*) w ubezpieczeniu chorobowym, niepożądaney wszak i będącej wbrew żywotnym interesom kobiet, które w okresie zasiłku macierzyńskiego stały się niezdolne do pracy w związku z kolejną ciążą. Brak takiego pouczenia przemawia za uwzględnieniem wniosku o wyrażenie zgody na opłacenie składki po terminie, co w przypadku trwałej niezdolności do pracy może być bezprzedmiotowe. Pozwala też utrzymać ubezpieczenie, gdy w okresie niezdolności do pracy po zasiłku macierzyńskim nie rozpoczyna się od nowa dotychczasowej działalności, tylko z reguły trwa się w zamiarze jej dalszego prowadzenia.

Z tych motywów, z braku zasadnej podstawy przedsądu orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).